

05: Wielomian Jonesa węzłów alternujących

Weronika Jakimowicz

27.03.2024

Spis sznurków

Definicja węzła i linku alternującego
Linki rozszczepione (ang. split) i pierwsze
Po co nam to wszystko? Czyli o jeżach (między innymi)
Stany diagramu
W końcu wielomiany!

Definicja węzła i linku alternującego

Mówimy, że diagram regularny D węzła K jest alternujący, jeśli poruszając dowolny punkt P ∈ D wzdłuż D, ciągle w jedną stronę, będziemy na zmianę pokonywać skrzyżowania górą i dołem.

Definicja: węzeł alternujący.

Węzeł K jest alternujący, jeśli posiada przynajmniej jeden diagram alternujący.

Najprostszy (o najmniejszej liczbie skrzyżowań) węzeł niealternujący to np. 8_{19} (ale też 8_{20} i 8_{21}), który widać na fig. 1. Do pokazania, że naprawdę nie kłamię jeśli chodzi o jego niealternującą naturę, wrócimy niżej.

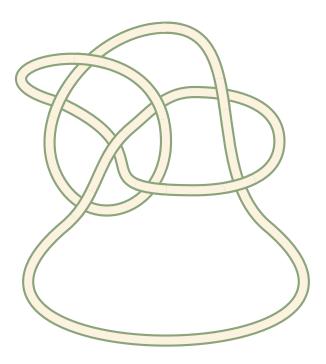

Figure 1: Przykładowy diagram węzła 8₁₉.

Fakt : alternująca suma spójna.

Jeśli K_1 i K_2 są węzłami alternującymi o alternujących diagramach mających odpowiednio n_1 i n_2 skrzyżowań, to ich suma spójna $K_1\#K_2$ ma diagram alternujący o dokładnie (n_1+n_2) skrzyżowaniach.

Dowód

Wiemy, że "na zewnątrz" węzła K₁ istnieje segment, pod którym przechodzi dokładnie jeden inny segment. Tak samo w przypadku diagramu K₂. Mamy dwie opcje, jak widać na fig. 2.

Pierwszy przypadek jest prosty. W drugim pakujemy cały rysunek K_2 w zielony obszar i przyklejamy go w środek diagramu K_1 .

Pierwsza z nich jest raczej oczywista. Druga wymaga zauważenia, że konsekwentnie przyglądając się łuczkom na zewnątrz diagramu po lewej, w końcu przejście "nad" będzie musiało występować na górze. Wtedy wystarczy taki łuczek przeciągnąć nad całym węzłem w przestrzeń pomiędzy węzłami i skorzystać z niego do połączenia K_1 i K_2 tak jak na obrazku na dole fig. 2.

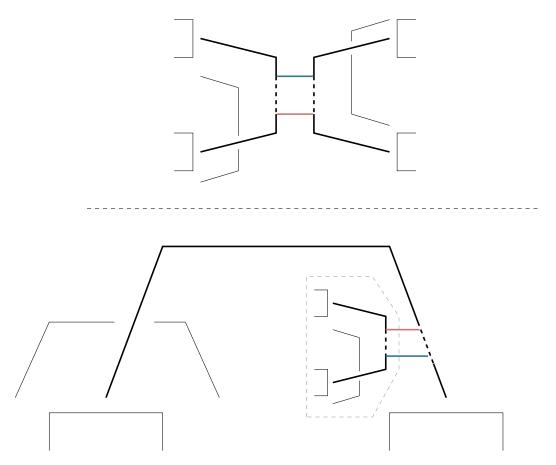

Figure 2: Dwa możliwe ułożenie łuczków na zewnątrz alternujących diagramów K_1 i K_2 . Podziękowania dla Pana Kandybo za drugi przypadek.

Zadanie 1.

Rozważmy węzeł wielokątny K oraz prostą I, wzdłuż której K rzutujemy. Niech K będzie położony w sposób regularny (tzn. co najwyżej dwa punkty mogą leżeć na jednej prostej równoległej do osi rzutu).

Pokaż, że istnieje wówczas węzeł alternujący K' w pozycji regularnej taki, że rzuty wzdłuż l obu węzłów są identyczne. W rzucie nie rozróżniamy który segment w skrzyżowaniu biegnie górą.

Definicja bycia alternującym linkiem jest analogiczna jak bycia alternującym węzłem, więc ją pominiemy. Powiemy natomiast o kilku ciekawych przypuszczeniach i o Szkotach.

Twierdzenie: hipotezy Tait'a.

Chociaż poniższe trzy stwierdzenia nazywają się hipotezami, to zostały udowodnione w 1987 (dwa pierwsze) i 1991 (ostatnie), ale nie przez Tait'a.

1. Dowolny zredukowany diagram alternujący ma najmniejszą możliwą liczbę skrzyżowań.

- 2. Dowolne dwa zredukowane diagramy alternujące tego samego węzła mają tę samą sumę ważoną skrzyżowań (ang. *writhe*)
- 3. Dowolne dwa zredukowane alternujące diagramy D_1 i D_2 zorientowanego, pierwszego linku (co to znaczy dowiemy się za chwilę) można przekształcić przy pomocy skończonej liczby ruchów flype.

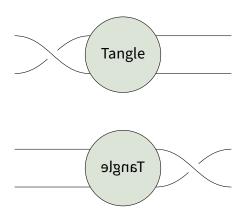

Figure 3: Wywracanie skarpety na lewą stronę, czyli flype.

Słowo *flype* pochodzi ze szkockiego i oznacza wywracanie skarpetki na lewą stronę. Chodzi o przeciągnięcie przez kołtun (ang. *tangle*) nitek tak, jak przy wywracaniu skarpet (patrz. fig. 3 lub wikipedia <3). Kołtun to włożenie n łuczków w S³ tak, że ich 2n końców jest przyklejonych do 2n punktów zaznaczonych na granicy S³.

Do pierwszego punktu twierdzenia wyżej powrócimy później.

Linki rozszczepione (ang. split) i pierwsze

Definicja: link i diagram rozszczepiony.

Powiemy, że **link** L (o co najmniej dwóch komponentach) zanurzony w S^3 jest **rozszczepiony**, jeśli możemy S^3 podzielić na dwie kule S^2 tak, że każda ma po przynajmniej jednym komponencie L.

Definicja ta przenosi się na diagram $D \in S^2$ poprzez spłaszczenie tych sfer S^2 do zamkniętych krzywych. To znaczy, **diagram** D **jest rozszczepiony**, jeśli istnieje prosta krzywa zamknięta w $S^2 \setminus D$, która dzieli je na dwa rozłączne dyski, każdy zawierający przynajmniej jeden komponent D.

Link trywialny, czyli O O, jest w oczywisty sposób rozszczepialny.

Link Whitehead'a (patrz fig. 4) nie jest rozszczepialny. Aby to pokazać, wystraczy zauważyć, że link Whitehead'a składa się z dwóch trywialnych węzłó O. Gdyby więc był rozszczepialny, to moglibyśmy przekształcić fig. 4 w diagram O O, którego wielomian Jonesa wynosi V(O O) = $(-t^{\frac{1}{2}}-t^{-\frac{1}{2}})$. Wielomian Jonesa linku Whitehead'a wynosi natomiast V(Whitehead) = $t^{-\frac{3}{2}}(-1+t-2t^2+t^3-2t^4+t^5)$. Ewidentnie coś się nie zgadza.

Twierdzenie.

Link L o alternującym diagramie D jest rozszczepialny ← D jest rozszczepialnym diagramem.

Dowód

W książce Pana Lickorisha p.t. *An Introduction To Knot Theory*, str. 36. Są ciekawsze rzeczy do powiedzenia.

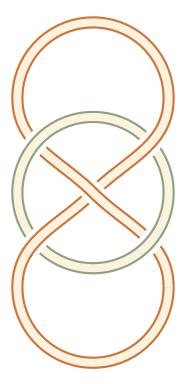

Figure 4: Link Whiteead'a nie jest rozszczepialny, ale jest alternujący.

Na pierwszych zajęciach dowiedzieliśmy się, że nietrywialny węzeł K jest pierwszy (ang. prime), jeśli nie jest sumą spójną dwóch nietrywialnych węzłów. Moglibyśmy powiedzieć, że każda kula $S^2 \subseteq S^3 \setminus K$ przecinająca węzeł K w dwóch punktach dzieli S^3 na dwa fragmenty, z czego jeden posiada "trywialny łuczek", tj. łuczek który bez problemu możemy rozsupłać przy pomocy ruchów Reidenmeistera. W podobny sposób możemy przenieść definicję pierwszości na linki i ich diagramy.

Definicja: link i diagram pierwszy.

Link $L \subseteq S^3$, różny od linku (i węzła) trywialnego, jest **pierwszy**, jeśli każda sfera S^2 przecinająca go w dwóch punktach dzieli S^3 na dwa fragmenty, z których jeden zawiera jeden trywialny łuczek L.

Diagram $D \subseteq S^2$ **jest pierwszy**, jeśli każda prosta krzywa zamknięta w S^2 przecinająca D w dwóch punktach zawiera w swoim wnętrzu lub na zewnątrz diagram odpowiadający rozwiązywalnemu łuczkowi. Takie D jest *silnie pierwszy*, jeśli zawsze po takim rozcięciu znajdziemy diagram z zerową liczbą skrzyżowań.

Tutaj warto zauważyć, że jedynym linkiem, który jest jednocześnie pierwszy i rozszczepiony jest link trywialny O O.

Kolejne twierdzenie, na którego dowód musimy troszkę poczekać, które pozwala nam badać pierwszość linków alternujących przez pryzmat ich diagramów.

Twierdzenie.

Załóżmy, że L jest linkiem o alternującym diagramie D. Wtedy L jest linkiem pierwszym ← D jest diagramem pierwszym.

Dowód

Tak jak i wcześniej, odsyłam do książki pana Lickorisha.

Po co nam to wszystko? Czyli o jeżach (między innymi)

Zacznijmy od szybkiej informacji co to znaczy być powierzchnią. Oczywiście mówiąc powierzchnia mamy na myśli 2-rozmaitość, czyli przestrzeń której każdy punkt ma otoczenie homeomorficzne z otwartym podzbiorem $\mathbb{R}^2$. Zamkniętych powierzchni nie ma bardzo dużo i każda taka powierzchnia jest wymieniona niżej

- 1. sfera S²
- 2. suma spójna n torusów $\mathbb{T}^2$
- 3. suma spójna n płaszczyzn rzutowych $\mathbb{R} P^2$

Poza tym jest m.in. wstęga Möbiusa (nieorientowalna, z brzegiem).

Zadanie 2.

Sprawdź, że butelka Kleina to suma spójna dwóch kopii $\mathbb{R} P^2$.

Powiemy teraz, co to znaczy, że powierzchnia $F \subseteq M$, gdzie M jest 3-rozmaitością, jest niekompresowalna. Przy okazji dowiemy się, co to znaczy być dyskiem rozpinającym powierzchnię.

Definicja: powierzchnia niekompresowalna.

Niech F będzie powierzchnią różną od S² zanurzoną w 3-rozmaitość M. Powiemy, że F jest **niekompresowalna**, jeśli każdy dysk $\Delta \subseteq M$ taki, że $\Delta \cap F = \partial \Delta$ (tzn. Δ *rozpina* powierzchnię F) ogranicza dysk w F (patrz fig. 5).

Sfera S² jest niekompresowalna, jeśli nie ogranicza D³ w M.

Fakt

Niech L będzie nierozszczepialnym, pierwszym i alternującym linkiem, a F niech będzie zamkniętą niekompresowalną powierzchnią w S³ \ L. Wówczas istnieje dysk $\triangle$ rozpinający F w S³, który przecina L w dokładnie jednym punkcie.

Żeby to zobaczyć, trzeba wyobrazić sobie najeżenie węzła/linku L, czyli jego otoczenie tubularne (zamiast nitki mamy sznurek bawełniany o średnicy 5mm). Takich otoczeń mamy dużo, dla każdego $\varepsilon > 0$. Możemy więc wybierać otoczenia U_n o średnicy $\frac{1}{n}$. Kiedy wyjmujemy z S^3 węzeł K duża część U_n zostaje, więc możemy wybierać duszczki Δ_n , które mają przekrój z otoczneiem U_n o średnicy $\frac{1}{n}$ na wysokości tylko jednego segmentu. Granica tych dyszczków nie jest już w $S^3 \setminus L$, bo zahacza o otoczenie średnicy 0, tzn. przecina się z węzłem L w jednym punkcie.

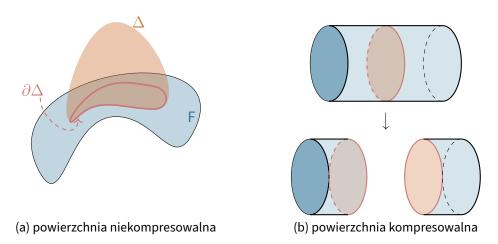

Figure 5: Powierzchnię (b) możemy rozciąć wzdłuż $\partial \Delta$ i zakleić dwoma kopiami Δ , by dostać dwie "zakrętki" - powierzchnie o prostszej strukturze niż powierzchnia oryginalna. Jest tak, ponieważ otoczenie tubularne Δ ma ciekawy przekrój z F. W przypadku powierzchni (a) otoczenie tubularne Δ daje po prostu annulus na F.

Fakt.

Niech L będzie nierozszczepialnym, pierwszym i alternującym linkiem. Każdy niekompresowalny torus T zawarty w $S^3 \setminus L$ jest równoległy do granicy najeżenia pewnego komponentu L.

Na przykład dla L będącego linkiem o jednym elemencie, zawierającym tylko węzeł 3₁, torusem równoległym do granicy jego najeżenia jest powierzchnia widoczna na fig. 6. Tak się składa, że link wyżej jest linkiem trywialnym, nierozszczepialnym i alternującym, więc tylko torus zawierające L w swoim środku są niekompresowalne.

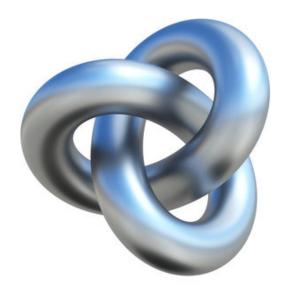

Figure 6: Najeżenie węzła 3₁.

Może nas to interesować, gdyż 3-rozmaitości M, w których wszystkie niekompresowalne torusy są granicami najeżenia pewnego linku, zwykle posiadają strukturę hiperboliczną (pisał o tym pan W. P.

Thurston i po przepisaniu do $\Delta T_E X$ wyszło 379 stron pdf, który można znaleźć tutaj). Hiperboliczność 3-rozmaitości definiujemy przy pomocy metryki riemannowskiej i krzywizn, ale można to uprościć do stwierdzenia, że hiperboliczność oznacza brak materiału (sformułowanie ukradzione A. Karolakowi), czyli m.in. trójkąciki wtedy mają kąty sumujące się do mniej niż π .

Definicja: sfera Conwaya.

Dla linku L $\subseteq$ S³ 2-sferę Σ (tzn. Σ = S²), która przecina L w 4 punktach nazywamy **sferą Conwaya**, jeśli

- 1. $\Sigma \setminus L$ jest niekompresowalne w S³ \ L
- 2. każde $S^2 \subseteq S^3 \setminus \Sigma$ przecinające L w dwóch punktach odcina niezawiązany segment L.

Tutaj moglibyśmy temat drążyć dalej, ale niestety pojawia się następujący fragment tekstu w Lickorishu

They [Bonahon and Siebenmann] show that for any knot that is not a satellite, there is a well-defined maximal collection of Conway spheres that divides the knot into an arborescent part and a part in which any Conway sphere is pairwise parallel to a boundary component.

po przeczytaniu którego autor tej notatki postanowił ograniczyć się do wklejenia przykładu sfery Conwaya w fig. 7, zaczerpniętego z wikipedii

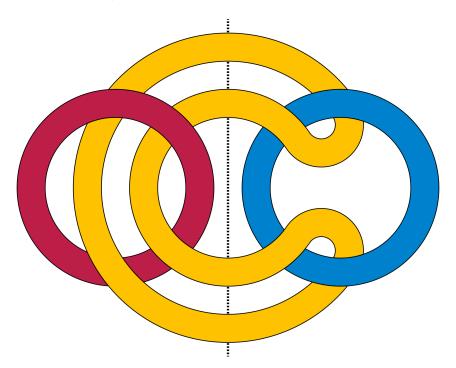

Figure 7: Przerywana linia to sfera Conwaya dla L =pierścienie boromejskie.

Stany diagramu

Tydzień temu przypisywaliśmy skrzyżowaniom wartość ± 1 . Dzisiaj nazwiemy taką właśnie funkcję $s:[n] \to \{1,-1\}$, gdzie n to ilość skrzyżowań badanego diagramu linku D.

Definicja.

Niech D będzie diagramem linku L o n skrzyżowaniach. Funkcję s : $\{1,...,n\} \to \{1,-1\}$ nazywamy stanem diagramu D.

Stanów jest 2^n , ale spośród nich wyróżniają się dwa konkretne: s_+ i s_- , przypisujące odpowiednio 1 i –1 wszystkim skrzyżowaniom.

Mając dany stan s i diagram D możemy określić nowy diagram sD, który przypisuje i-temu skrzyżowaniu odpowiednie jego odkrzyżowanie, w zależności od wartości s(i) w sposób zdefiniowany na fig. 8.

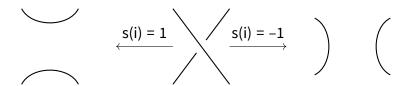

Figure 8: Zasada zamiany skrzyżowań w sD.

Wynikowy diagram sD nie posiada skrzyżowań (wszystkie wycięliśmy), ale posiada |sD| zamkniętych krzywych.

Teraz możemy zdefiniować, w dość bolesny sposób, **nawias Kauffmanna** przy pomocy stanów diagramu D:

$$\langle \mathsf{D} \rangle = \sum_s \left[\mathsf{A}^{\sum_{i \geq 1} s(i)} (-\mathsf{A}^{-2} - \mathsf{A}^2)^{|\mathsf{sD}| - 1} \right]. \tag{\star}$$

Zauważmy, że jest to dokładnie to samo, co pisaliśmy tydzień temu, z tym że tym razem nie wykorzystujemy rekurencji.

Fakt.

Wzór (⋆) jest naprawdę nawiasem Kauffmanna sprzed tygodnia.

Dowód

Oznaczając wartość (*) przez [D] mamy do pokazania 3 kroki

- 1. [0] = 1
- 2. $[D \sqcup O] = (-A^{-2} A^2)[D]$
- 3. $[\times] = A^{-1}[)(] + A[\times]$

(1) wychodzi od razu z faktu, że O ma dokładnie jeden stan pusty, czyli $\sum_{i\geq 1} s(i) = 0$ i |sO| = 1. Równość numer (2) wynika z faktu, że D $\sqcup$ O na D zachowuje się dokładnie tak samo jak D, ale z racji O dochodzi jedna krzywa zamknięta. Stąd

$$[D \sqcup O] = \sum_{s} \left[A^{\sum_{i \geq 1} s(i)} (-A^{-2} - A^2)^{|sD| + 1 - 1} \right] = \sum_{s} \left[A^{\sum_{i \geq 1} s(i)} (-A^{-2} - A^2)^{|sD| - 1} \right] (-A^{-2} - A^2).$$

Punkt (3) oznacza, że usunięcie skrzyżowania na dwa sposoby pozwala nam obliczyć [D] oryginalnego diagramu. Niech więc x będzie wybranym skrzyżowaniem diagramu. Dla uproszczenia, oryginalny diagram będziemy oznaczać $\times$, a dwa sposoby usunięcia tego skrzyżowania przez przypisanie mu -1 i +1 oznaczymy odpowiednio) (i $\approx$.

Zaczynamy od obserwacji, że ≍ odpowiada stanom s diagramu D, w których skrzyżowanie x ma przypisaną wartość +1 z tym, że suma wartości tych stanów diagramu ≍ jest o jeden mniejsza

(równa zero na x). Stąd

$$A[\simeq] = A \sum_{s(x)=1} (-A^2 - A^{-2})^{|s|-1} A^{|s|-1} =$$
$$= (-A^2 - A^{-2})A$$

Natomiast) (to diagram odpowiadający stanom s diagramu D, w których skrzyżowanie x ma przypisaną wartość –1, ale suma wartości stanu jest o jeden większa (równa zero na x). Czyli

$$A^{-1}[)(] = A^{-1} \sum_{s(x)=-1} (-A^2 - A^{-2})^{|s|-1} A^{|s|+1} =$$

= $(-A^2 - A^{-2})A$.

Dodajemy wszystko by otrzymać $[\times]$.

Wprowadźmy teraz kolejne pojęcie dotyczące diagramów, tj. ich fajności (po angielsku nazywamy to adequate, ale wydaje mi się to dojść niemiłym określeniem diagramów, które naprawdę się starają).

Definicja: diagram fajny.

Powiemy, że diagram D jest **fajny**, jeśli dla wszystkich stanów s takich, że $\sum_{i\geq 1} s(i) = \pm (n-2)$ zachodzi $|s_D| > |sD|$ i $|s_D| > |sD|$. Jeśli tylko jedna nierówność to jest on odpowiednio – lub + fajny.

Po co nam to wszystko? Okazuje się, że najmniejsze diagramy alternujące są zawsze fajne c:

Fakt

Zredukowany diagram alternujący D jest zawsze fajny.

Dowód

Pomalujmy wnętrze diagramu na niebiesko i pomarańczowo naprzemiennie, jak np. widać na fig. 9 (a). Ponieważ węzeł jest alternujący, to wiemy, że s_+D zachowa tylko fragmenty pomalowane na jeden kolor, np. czerwony jak na rysunku niżej. Z kolei s_-D otrzyma tylko połacie niebieskie. Dzięki brakowi zbędnych krawędzi nie będziemy mieli dwóch fragmentów, które zleją się w jedność, jak np. na fig. 9 (b) po rozcięciu zaznaczonym na czerwono.

Zamieniając dwa skrzyżowania na przeciwną wartość s połączymy dwa lub więcej fragmenty różnego koloru w jeden, więc dostaniemy ich zawsze mniej niż w przypadku gdy wszystkie skrzyżowania miały tę samą wartość s.

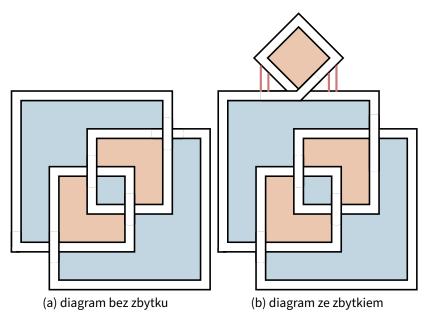

Figure 9: Pomalowany diagram (węzła 4₁).

Fakt.

Niech D będzie nierozszczepionym diagramem o n skrzyżowaniach. Wówczas

$$|s_+D| + |s_-D| \le n + 2$$
,

z równością jeśli D jest zredukowanym diagramem alternującym.

Dowód

Indukcja po ilości skrzyżowań n. Oczywiście dla n = 0 mamy LHS = $2 \le 2$ = RHS.

Bierzemy teraz diagram D o (n+1) skrzyżowaniach i wybieramy jedno skrzyżowanie, którego usunięcie nie spowoduje rozszczepienia diagramu. Możemy to zrobić na +1 lub –1 sposób i jeśli jeden z nich rozszczepia diagram, to drugi już tego nie zrobi.

Powstaje w ten sposób nowy diagram D' o n skrzyżowaniach. Załóżmy, że usunęliśmy skrzyżowanie na sposób +1, czyli s_+D' wygląda tak samo jak s_+D . Stąd $|s_+D'|=|s_+D|$. W takim razie stan s_-D' traci lub zyskuje jeden łuczek. Stąd $|s_-D'|=|s_-D|\pm 1$. W takim razie z założenia indukcyjnego mamy

$$|s_+D|+|s_-D|=|s_+D'|+|s_-D'|\pm 1 \leq (n+2)\pm 1 \leq n+3.$$

W zredukowanym diagramie alternującym wystarczy zauważyć, że wycięcie skrzyżowania łączy dwa fragmenty jednego koloru.

W końcu wielomiany!

Zaczniemy od zdefiniowania dwóch wartości zależnych od linku diagramu D L: $M\langle D \rangle$ oraz $m\langle D \rangle$. Pierwsza z nich to maksymalna potęga wielomianu Jonesa, a druga - potęga minimalna. Oczywiście, jeśli węzeł jest swoim odbiciem lustrzanym, to $M\langle D \rangle = -m\langle D \rangle$.

Okazuje się, że wartości wyżej mają swoje odniesienie na stany węzła:

Fakt.

Niech D będzie diagramem o n skrzyżowaniach. Wówczas

1.
$$M(D) < n + 2|s_+D| - 2$$

$$1. \ M\langle D\rangle \leq n+2|s_+D|-2$$

$$2. \ m\langle D\rangle \geq -n-2|s_-D|+2$$

z równością gdy D jest alternującym, zredukowanym diagramem.

Dowód

Dla dowolnego stanu s oznaczmy $\langle D|s \rangle = (-A^{-2} - A^2)^{|sD|-1}A^{\sum s(i)}$. Wtedy mamy

$$\langle D \rangle = \sum_{s} \langle D | s \rangle$$

Mamy $M\langle D|s\rangle = 2|sD| - 2 + \sum s(i)$, w szczególności dla $s = s_+$ mamy interesującą nas wartość. Wystarczy pokazać, że dla każdego innego stanu s mamy $M\langle D|s\rangle \leq M\langle D|s_+\rangle$.

Weźmy więc dowolny stan s $\neq$ s₊. Ma on k znaków –1, możemy więc znaleźć ciąg s₀ = s, ..., s_k = s₊, gdzie w każdym kroku zmieniamy jeden +1 na -1. Oczywiście, dla każdego j mamy

$$\sum s_{j+1}(i) = \sum s_j(i) + 2,$$

gdyż po zmianie +1 na -1 tracimy zerują nam się dwa +1.

Z kolei $|s_{i+1}D| \pm 1 = |s_iD|$ na podobnej zasadzie jak już wcześniej obserwowaliśmy. Z tego powodu

$$M\langle D|s_{j+1}\rangle = 2|s_{j+1}D| - 2 + \sum s_{j+1}(i) = 2|s_{j}D| \pm 2 - 2 + \sum s_{j}(i) + 2 \geq 2|s_{j}D| - 2 + \sum s_{j}(i) = M\langle D|s_{j}\rangle.$$

Równość oczywiście zajdzie, jeśli nie będziemy w stanie nigdy mieć dwóch wyrazów z $M\langle D|s_{+}\rangle$ z przeciwnym znakiem w sumie, tzn. kiedy dla wszystkich stanów s $\neq$ s+ mamy M $\langle D|s \rangle < M\langle D|s_+ \rangle$. Wystarczy tutaj zauważyć, że jeśli zmienimy wartość jednego skrzyżowania, to zlejemy w całość dwa fragmenty niebieskie na fig. 9.

Argument dla drugiej nierówności jest symetryczny.

Dla wielomianu w oznaczmy span(w) = Mw – mw, tzn. różnica najwyższej i najniższej potegi w nim występującej. Okazuje się, że jest połączenie między span(V(L)) a diagramami tego linku.

Twierdzenie.

Niech D będzie diagramem linku L o n skrzyżowaniach. Wówczas

$$span(V(L)) \le n$$
.

Ponadto, jeśli D jest zredukowanym diagramem alternującym to mamy równość.

Dowód

Skorzystamy z definicji wielomianu Jonesa, która pojawiła się dawno, dawno temu bo przed tygodniem:

$$V(L) = (-A)^{-3w(D)} \langle D \rangle.$$

Wtedy jeśli podstawimy $t = A^{-4}$, to dostaniemy

$$4span(V(L)) = span(\langle D \rangle) = M\langle D \rangle - m\langle D \rangle$$

Korzystając z poprzedniego faktu dostajemy nierówność

$$M\langle D \rangle - m\langle D \rangle \le n + 2|s_+D| - 2 - (-n - 2|s_-D| + 2) = 2(n + |s_+D| + |s_-D| - 2)$$

Wiemy też, że $|s_+D| + |s_-D| \le n + 2$, czyli kolejna nierówność daje nam

$$M(D) - m(D) < 2(n + |s+D| + |s-D| - 2) < 2(n + n + 2 - 2) = 4n$$

czyli mamy co chcieliśmy: $span(V(L)) \le n$.

Równość dla diagramu alternującego wynika z równości dla takich diagramów w nierównościach użytych po drodze.

Po dokonaniu dowodu wyżej od razu dostajemy dowód pierwszego z założeń Taita - wielomian Jonesa jest niezmiennikiem, a dla zredukowanego alternującego diagramu musi w takim razie zajść równość między span(V(L)) a ilością skrzyżowań w tym diagramie.

Węzeł 8₁₉, który pokazywaliśmy już wyżej na fig. 1, ma wielomian Jonesa

$$-t^8 + t^5 + t^3$$
.

To znaczy, że span $(8_{19}) = 5 < 8$. Dokładnie przeglądając węzły o co najwyżej 5 skrzyżowaniach zobaczymy, że żaden nie dzieli z 8_{19} wielomianu Jonesa. Stąd, 8_{19} nie ma zredukowanego diagramu alternującego, a więc nie ma ani jednego diagramu alternującego.

Zadanie 3.

Podaj przykład diagramu o n skrzyżowań, dla którego $M\langle D \rangle - m\langle D \rangle = 0$.

